

VERSLAG VAN HET BESTUUR 2023

Beste leden van het Genootschap “Oud Katwijk”.

Voor u ligt het jaarverslag van het gezamenlijke bestuur van het Genootschap “Oud Katwijk” (het genootschap) en de Stichting Katwijks Museum (het museum). Beide rechtspersonen zijn verenigd in het Katwijks Museum. Het volledige jaarverslag is te raadplegen op de website en ligt voor eenieder ter inzage op de leestafel in de Blommerszaal van het museum.

Zoals de titel aangeeft is dit verslag de jaarlijkse verantwoording aan de leden van het genootschap met betrekking tot de vermeldenswaardige zaken welke in het afgelopen verenigingsjaar 2023 in het genootschap en binnen het museum hebben plaatsgevonden. Verslag wordt onder andere gedaan van gestelde doelen, behaalde resultaten, bijzondere momenten en andere voor de leden relevante zaken.

HET JAAROVERZICHT

Overlijden van oud-voorzitter Hans Schonenberg

Op donderdag 19 januari 2023 bereikte ons het droeve nieuws van het plotselinge en onverwachte overlijden van Hans Schonenberg, oud-voorzitter van het Katwijks Museum en het Genootschap ‘Oud Katwijk’, voorzitter van Stichting Sponsorgelden Katwijks Museum en erelid van het Genootschap ‘Oud Katwijk’. Vanaf 2000 tot 2020 was Hans Schonenberg voorzitter van het Katwijks Museum en het Genootschap ‘Oud Katwijk’. Hans was 20 jaar het bevlogen boegbeeld van het Katwijks Museum en onvermoeibaar pleitbezorger en hoeder van het Katwijks erfgoed en in het bijzonder van de schilderkunst en de kunstenaarskolonie zoals Katwijk die rond 1900 kende.

Ledenbestand GOK

De gestage afname van het aantal leden van de vereniging blijft een bron van zorg voor het bestuur. Eind december 2023 waren 1409 personen geregistreerd als lid van het Genootschap “Oud Katwijk”. Een afname van 61. In 2023 meldden 49 personen zich nieuw als lid aan.

31-12-2022 : 1470 leden

31-12-2021 : 1513 leden

31-12-2020 : 1568 leden

31-12-2019 : 1610 leden

Het ledenbestand is weliswaar trouw maar sterk ‘*vergrijsd*’. Bij het overgrote deel van de opzeggingen was overlijden van het lid de reden. Ook wordt ieder jaar helaas weer van een aantal leden het lidmaatschap door de vereniging beëindigd om reden dat het betreffende lid niet aan zijn contributieverplichting voldoet.

Uitbreiding van het ledenbestand blijft een hoofddoel van het bestuur.

Collectie

De vereniging heeft als doel ‘*de bevordering van de belangstelling voor en de bestudering van de geschiedenis en de folklore van de gemeente Katwijk en alles wat daarmee in de ruimste zin verband houdt*’. Vanuit deze doelstelling heeft het genootschap sinds haar oprichting op 1 januari 1966 een

grote collectie van objecten, afbeeldingen, foto- en filmmateriaal en documenten verzameld. Een belangrijk deel van deze collectie betreft schilderijen en andere kunstobjecten vervaardigd ten tijde van de kunstenaars kolonie Katwijk welke in de 2^e helft van de 19^e eeuw, begin 20^e eeuw in Katwijk de bloeiperiode kende. Van meer dan 1000 kunstenaars is bekend dat zij in Katwijk hebben gewerkt.

Ook in 2023 werd de collectie van het genootschap verrijkt met schenkingen van gebruiksvoorwerpen en kunstvoorwerpen. Met financiële steun van de Stichting Vrienden van het Katwijks Museum, voorheen Stichting Sponsorgelden Katwijks Museum, konden een aantal kunstwerken worden aangekocht.

Het gaat te ver om alle nieuwe objecten in dit verslag te vermelden. We volstaan met een representatief overzicht.

- Aquarel van de Oude Kerk van A. Funke Küpper
- Het schilderij *'Pulling a bomschuit over the snowy beach of Katwijk'* van Willy Sluiter
- Het schilderij *'De zwaairom'* van Vittorio Schiavon
- Het schilderij *'Strand te Katwijk'* van Frans Bianchi
- Het schilderij *'Het fileren van de vis'* van Fannie Montaque
- Bronzen figuur van een wandelende visser van Charles van Wijk
- Het schilderij 'Bomschuiten' uit 1906 van Cees van Waning
- Het schilderij 'Zeilloggers' van Reinier Sybrand Bakels
- De pastel 'Bomschuit' uit 1904 van Willy Sluiter
- Het schilderij 'Bomschuit' uit 1898 van Willy Sluiter
- Het schilderij 'Stilleven met bokking' van Johan Buning

De laatstgenoemde vijf werken werden afgestoten door het Museum Vlaardingen en geschonken aan het Katwijks Museum.

Andere vermeldenswaardige aanvullingen van de collectie van het genootschap waren:

- Een verzameling boeken, foto's, prentbriefkaarten betreffende de maritieme geschiedenis en visserij met betrekking tot Katwijk. Afkomstig uit de nalatenschap van de overleden Vlaardingse visserijhistoricus Peter Zuydgeest.
- 8 mm filmmateriaal van scheepswerf Boot en motorenfabriek 'De Industrie' van de overdracht van loggers en kotters aan Katwijkse reders en schippers.

In 2023 werden minder kunstwerken op veilingen gekocht dan dat in voorgaande jaren het geval was. In het verleden werden de beschikbare fondsen soms versnipperd ingezet voor kleinere aankopen. De strategie van de verwervingscommissie is nu om niet al het kruit te verschietsen maar om een deel van het budget op te sparen voor het geval dat er een groter en belangrijker werk in het vizier komt.

Bij de verwerving van kunstwerken door het genootschap speelt niet alleen het aankoopbedrag een rol. Transportkosten, onderhoud en restauratie brengen voor het genootschap ook veel kosten met zich mee. In 2023 wijzigde de *Stichting Sponsorgelden van het Katwijks Museum* haar statuten en ook haar naam. Als *Stichting Vrienden van het Katwijks Museum* werd de doelstelling van de stichting uitgebreid waardoor het Katwijks Museum nu breder financieel kan worden ondersteund dan uitsluitend met de verwerving van kunstwerken.

Het in 2022 in gang gezette proces om de registratie van objecten in het objectregistratiesysteem The Museum System (TMS) te optimaliseren ging in 2023 gestaag door. Volgens de door de

projectgroep vastgestelde procesbeschrijvingen werden gegevens aangevuld, gecorrigeerd en op een eenduidige werkwijze vastgelegd. Tevens wordt de bewaarlocatie van het betreffende object nauwkeurig geregistreerd.

Aansluitend op dit proces wordt ook de bij de objecten behorende fysieke documentatie opgezocht en gedigitaliseerd. Aankoopbewijzen, schenkingsakten, conditierapporten, enz. zijn dan op basis van het TMS inventarisnummer eenvoudig te raadplegen. Al met al een uiterst arbeidsintensief proces waarmee de betrokken vrijwilligers nog wel enkele jaren bezig zullen zijn.

Exposities

De opdracht van het Genootschap “Oud Katwijk” is natuurlijk niet alleen het verzamelen van zoveel mogelijk relevante objecten en informatie. Teneinde haar collectie zoveel mogelijk onder de aandacht te brengen van het publiek, is deze ter beschikking gesteld van de Stichting Katwijks Museum en wordt deze in permanente en tijdelijke exposities gepresenteerd.

In 2023 werden in het Katwijks Museum de navolgende tijdelijke exposities ingericht:

De in 2022 gestarte tentoonstelling ‘After nature – Aad Donker’, werd in maart 2023 opgevolgd door de expositie ‘*De collectie Brouwer, herkenbaar en dichtbij*’. Hier werden de mooiste stukken uit de privé kunstverzameling van de in 2017 overleden Katwijkse beeldhouwer Gerard Brouwer en zijn gezin aan het publiek gepresenteerd. Samen met een selectie van door Gerard gemaakte beeldhouwwerken.

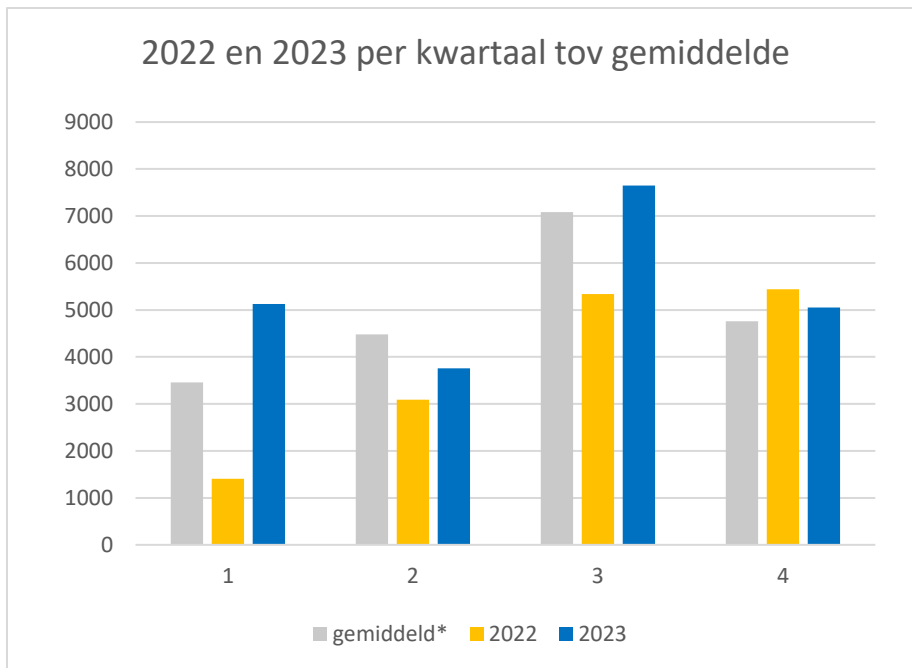
Van 1 juli tot 14 oktober 2023 was er de tentoonstelling ‘*La Bohème*’. Het verhaal van de jonge kunstschilder David Adolphe Constant Artz en zijn ateliegenoten, onder wie ook Jacob Maris en Matthijs Maris, in de kunstmetropool Parijs. Ook de bijzondere vriendschap tussen Artz en de vioolvirtuoos Jan de Graan die destijds bij de kunstenaars in Parijs woonde kwam in deze expositie tot uiting.

In het najaar van 2023 was er de tentoonstelling ‘*Kunstleven langs de vloedlijn*’. Een prachtige selectie van een 40-tal schilderijen met taferelen, die over een langere periode langs de kust plaatsvonden en vinden.

Ook in 2023 is de tentoonstellingscommissie van het Katwijks Museum er in geslaagd om weer een aantal mooie en succesvolle exposities in te richten.

Museumbezoek

Het Katwijks Museum verwelkomde in 2023 in totaal 21581 bezoekers. Aanzienlijk meer dan in 2022 en ook meer dan het gemiddelde per kwartaal over de periode 2010-2019.

Van de betalende bezoekers maakten 14.232 bezoekers gebruik van een museumjaarkaart. Dat is 66% van het totaal. Op basis van de statistische informatie van de museumvereniging kan worden afgeleid dat ongeveer 20% van de kaarthouders in de gemeente Katwijk woont. Ongeveer 27% komt uit de Leidse regio en 23% is elders in de provincie Zuid-Holland woonachtig.

In 2023 nam het Katwijks Museum niet deel aan de *Open Monumenten Dag*. Maar het museum was wel gratis toegankelijk op de 'Culturele dag' in het Katwijks Museum. Ongeveer 800 personen brachten op 21 oktober 2023 een gratis bezoek aan het museumgebouw aan de Voorstraat 46.

PR

Het trekken van zo veel mogelijk bezoekers is uiterst belangrijk voor het Katwijks Museum. Meer bezoekers betekent immers meer inkomsten. En die inkomsten zijn hard nodig om de stijgende kosten te kunnen betalen. De vrijwilligers van de Pr-commissie hebben alle ter beschikking staande media ingezet om de aandacht te vestigen op het museum. Daarnaast slaagde de redactie van ons ledenblad er in om weer twee mooie en lezenswaardige edities van de pers te laten rollen.

In 2023 werd ook een nieuwe huisstijl voor het Katwijks Museum ontworpen. Met voor het jubileumjaar 2024 een extra accent en de tekst *40 jaar*.

Klederdrachtgroep Katwijk

De leden van de klederdrachtgroep presenteerden zich in 2023 ook op de gebruikelijke jaarlijkse klederdracht evenementen in Nederland. Daarnaast werden shows verzorgd op verschillende locaties zoals bijvoorbeeld in verzorgingstehuizen.

Werkgroep genealogie Katwijk

Ook het afgelopen jaar wisten veel personen de website van de werkgroep genealogie van het Genootschap "Oud Katwijk" te vinden. In het Katwijkse deel van Webtrees zijn de door de werkgroep Genealogie verzamelde genealogie gegevens online raadpleegbaar. (<https://geneakatwijk.webtrees.net>).

Het aantal raadplegingen was iets lager dan in het voorgaande jaar 2022 maar nog steeds indrukwekkend. De database kent inmiddels een hoge actualiteit. Ook mooi is dat steeds meer records kunnen worden voorzien van een afbeelding van betrokkene.

Bezoekers GeneaKatwijk	2023	2022	2021	2020
totaal aantal sessies	61948	79192	94799	85432
aantal gebruikers	42079	45063	54047	67702
aantal landen	121	134	133	99

Iedere eerste zaterdag van de maand heeft de werkgroep Genealogie ‘spreekuur’ in het Katwijkse Museum. Personen die vragen hebben over Katwijkse, Rijnsburgse of Valkenburgse voorouders worden dan geholpen bij hun onderzoek.

Educatie

Het programma ‘*kijken en luisteren, ervaren en doen*’ van de educatiecommissie werd in 2023 voortgezet. Voor het basis onderwijs groep 7 werden een groot aantal rondleidingen georganiseerd.

Daarnaast waren er ook weer workshops met wisselende thema’s op zaterdagochtenden en woensdagmiddagen waar kinderen zich voor konden opgeven en zich creatief konden uitten. Het enthousiasme van de deelnemers was groot.

Meerjarenbeleid Katwijkse Museum 2023 – 2027

In april 2023 presenteerde het bestuur van het Katwijkse Museum een nieuw beleidsplan. In het beleidsplan beschrijft het bestuur hoe het Katwijkse Museum er over een aantal jaren uit moet zien. Die ambitie dwingt tot meer flexibiliteit en vernieuwing, andere manieren van presenteren en contact realiseren en houden met het museumpubliek. Dat is niet alleen nu van belang, maar zeker ook in de toekomst. De toekomstplannen voor het museum zijn ambitieus en brengen een museum waar we als organisatie, de gemeente Katwijk en de Katwijkers trots op kunnen zijn. Het beleidsplan is te vinden op www.katwijkmuseum.nl/overons/organisatiemuseum/beleidsplan.

Een belangrijke opdracht voor het bestuur is het waarborgen van het voortbestaan van het Katwijkse Museum. De zeer kwetsbare en ongunstige financiële situatie van het museum noopt tot een proactieve aanpak en stevige doelstellingen. Het is zaak voor het museum om fors hogere bezoekersaantallen te realiseren, met als streven 40.000 bezoekers in 2027. Er ligt een belangrijke rol voor de gemeente Katwijk als het gaat om het mede faciliteren van zowel de uitbreiding en de herinrichting van het Katwijkse Museum om dergelijke bezoekersaantallen te kunnen realiseren.

In 2023 zijn de volgende activiteiten en projecten opgestart en/of gerealiseerd gebaseerd op de doelstellingen uit het beleidsplan.

Waarborgen toekomst Katwijkse Museum

Het Katwijkse Museum heeft het initiatief genomen om aan te dringen op een gemeentelijke visie op kunst en cultuur en in het bijzonder de positie van musea in de gemeente Katwijk. Op bestuurlijk niveau vinden gesprekken plaats om te zorgen dat de visie en de daarbij behorende subsidiebudgetten recht doen aan het maatschappelijk, cultureel, economisch en educatief belang van, in dit geval het Katwijkse Museum.

Huisvesting en publiekspresentatie

Met de gemeente Katwijk zijn gesprekken opgestart om uitbreiding van de museumcapaciteit en verbetering van de toegankelijkheid van het museum te realiseren.

Collectie

In het kader van het Visserij Ontwikkelplan (VOP), kavel 3: Verzilvering Erfgoed is het Katwijks Museum deelnemer in het platform samenwerking musea Scheveningen, IJmuiden en Katwijk, met als doel de volledige erfgoedcollectie met behulp van co-waardering in kaart te brengen.

KW88

De garnalenbom KW88, onderdeel van de collectie van het genootschap, moet op korte termijn geconserveerd worden en ondergebracht worden op een droge, overdekte plek waar het publiek er het gehele jaar van kan genieten. Het voorstel voor deze plek is het Katwijks museum waar met een inpassing van een serre in het museum dit erfstuk jaarrond te bewonderen zal zijn. Binnen het kader van het Visserij Ontwikkelplan (VOP), kavel 3: Verzilvering Erfgoed is hiervoor een subsidie van €350.000 gealloceerd.

Fondsenwerving

De stichting Sponsorgelden Katwijks Museum heeft de naam gewijzigd in stichting Vrienden van het Katwijks Museum en tegelijkertijd de doelstelling van de stichting uitgebreid waarmee het mogelijk is de ontwikkeling van het museum breder financieel te ondersteunen.

Vrijwilligersbeleid

In 2023 is een hoofdlijndocument opgeleverd waarin het vrijwilligersbeleid is geactualiseerd. In 2024 worden stappen gezet om het nieuwe beleid te implementeren.

Samenwerking met bedrijfsleven en cultuurpartners

In 2023 is een werkgroep 'Katwijk Kunstenaarsdorp!' opgericht waarin DUNA Atelier, BIZ Zeezijde en het Katwijks Museum initiatiefnemers zijn om één van de doelstellingen uit het citymarketingplan van de gemeente Katwijk concreet vorm te geven.

Educatie

De commissie educatie heeft als doelstelling om kinderen te interesseren voor de geschiedenis, kunst en cultuur van hun eigen leefomgeving. Als commissie zijn wij trots op dit gemeenschappelijke erfgoed. En bieden d.m.v. de activiteiten kinderen de ruimte om op een inspirerende, creatieve en informele manier hiermee kennis te laten maken. Hierbij wordt het motto gehanteerd: 'kijken en luisteren, ervaren en doen'.

Vanaf januari t/m december 2023 zijn totaal 11 workshops voor de jeugd van 6 – 12 jaar georganiseerd. En een keer een activiteit tijdens de herfstvakantie. Uitgangspunt voor een workshop was altijd een kennismaking met het museum, zoals een interactieve rondleiding over de lopende tentoonstelling (5x) of een thema uit het museum(7x). Soms werd een verhaal verteld, voerden de kinderen kijk/schets - opdrachten uit als opmaat voor een creatieve workshop. Uitvoering was in handen van de commissie Educatie en soms i.s.m. andere commissies van het museum, een beeldend kunstenaar of speciaal voor dat doel gecontracteerde professional. Dit jaar hebben Gijs Donker en Daniel Tavenier een workshop gegeven.

Voor bezoekers met kinderen was een speurtocht beschikbaar aan de balie. Kinderen krijgen een leuke attentie bij invullen hiervan.

Naast de workshops die door de commissie EDUCATIE werden georganiseerd bezochten 16 schoolgroepen, totaal 363 leerlingen het museum voor een rondleiding. Deze rondleidingen werden vanuit de commissie EDUCATIE georganiseerd en begeleid. Voor groep 5/6 de basis-rondleiding over de beneden verdieping van het museum. Ook werd diverse keren voor kleutergroepen een rondleiding verzorgd, soms i.s.m. de kostuumgroep. Voor het Voortgezet Onderwijs werden suppoosten ingezet.

Jaarlijks organiseert de Schoolkunstcommissie op de eerste donderdag en vrijdag van juni de Kunstroute voor leerlingen van alle groepen 7 uit de scholen van de gemeente Katwijk. Zij doen mee aan drie workshops en een puzzeltocht langs bijzondere gebouwen, standbeelden en kunstwerken. In Katwijk aan Zee bezochten 8 groepen het Katwijks museum voor een workshop met als thema 'Het visserijverleden van Katwijk'. De kinderen luisterden naar een sfeervertelling, bekeken de rederskamer, een schilderij en ontdekten wat de taak was van de nettenboetsters en leerden een boetnaald vullen. Ter afsluiting van de workshop was er een raadspelletje met spullen uit 'de Katwijkse kist'.

Tevens werd met een commissielid Educatie het Katwijk museum vertegenwoordigd binnen de School-Kunst-Commissie (SKC) en de begeleidingscommissie 'Iesbrieven' Canon van Katwijk.

Met het oog op het Meerjaren beleidsplan KM 2023 – 2027 is de commissie Educatie op zoek naar nieuwe vrijwilligers. Voor specifieke doelgroepen zouden 'subcommissies' ingesteld kunnen worden. Bijvoorbeeld t.a.v. doelgroep 'Alzheimer' in het KM, waarvoor Educatie een aanbeveling heeft opgesteld (zie bijlage).

Met als steun een startsubsidie van €5.000 van de gemeente Katwijk is de educatiecommissie gestart met het ontwikkelen van een plan ter verbetering van het cultuureducatieaanbod

Bestuur

Bij de algemene ledenvergadering in juni 2023 werd er afscheid genomen van twee ervaren bestuursleden waaronder de penningmeester. Het aantal vacante bestuursfuncties nam daarmee verder toe. In 2023 konden de bestuursfuncties van penningmeester en PR helaas nog niet worden ingevuld.

Ook in 2023 participeerde het bestuur van het museum in persoon van de voorzitter in het overleg van de gemeente Katwijk en verschillende initiatiefnemers met betrekking tot de invulling van het nieuw te vestigen provinciaal archeologisch depot en Limes Bezoekerscentrum. In september werd daartoe een intentieverklaring ondertekend tussen de gemeente en een viertal partijen waaronder het Katwijks Museum.

Overlegd werd er ook in *Platform Musea*. Hieraan nemen behalve de gemeente Katwijk de verschillende museale instellingen uit de gemeente deel. Doel van het overleg is te onderzoeken waar de raakvlakken zijn en waar de musea elkaar kunnen helpen. Duidelijk is geworden dat er tussen de musea grote verschillen zijn en dat het moeilijk is om tot concrete afspraken te komen.

In oktober 2023 is er door het bestuur een informatiebijeenkomst georganiseerd voor de Katwijkse gemeenteraad. Het bestuur bracht enkele feiten & cijfers ter kennis van de raadsleden en besprak het beleidsplan 2023-2027 met de raad. Een belangrijk aspect was daarbij de financiële positie en de toekomst van het Katwijks Museum.

Resume

Op veel gebieden was 2023 een goed jaar voor het museum. Wat betreft de bezoekersaantallen is er een einde gemaakt aan de lage aantallen van voorgaande jaren die werden gekenmerkt door het coronavirus. In eerste instantie lijkt ook het exploitatieresultaat van het museum gezond te zijn. Het resultaat is echter sterk beïnvloed door veel eenmalige invloeden die het negatieve resultaat verbloemen. Het museum staat namelijk erg onder druk van hogere kosten, waarbij het effect van hogere energielasten pas in 2024 zal worden gevoeld doordat het meerjarencontract van energie pas op 31-12-2023 afliep.

Ook in 2023 is er door het bestuur en de 180 vrijwilligers van de vereniging heel veel werk verzet en is er veel bereikt. De aandacht voor het museum in de media, door exposities en publieksactiviteiten van alle werkgroepen actief binnen het museum en het genootschap zorgden voor een mooi bezoekersresultaat en waardering voor de activiteiten. Dit geeft vertrouwen voor de toekomst. Voor de komende jaren is het echter 'alle hens aan dek en scherp aan de wind' om de activiteiten van het genootschap en het museum verder te brengen.

Het bestuur realiseert zich dat al deze activiteiten alleen tot stand konden worden gebracht met de betrokkenheid en inzet van de ruim 180 vrijwilligers van het genootschap en de medewerkers van het museum. Het bestuur spreekt bij deze haar dank uit voor de inzet van de vrijwilligers en de beheerder met zijn collega's.

Katwijk, 1 juni 2023

Het bestuur:

Cor Zwaan, voorzitter
Maarten van der Plas, secretaris
Jan van Beelen
Greet van Duijn
Jaap van Duijn
Arie van Egmond
Agatha Haasnoot

Raad van Toezicht:

Kees van der Plas, voorzitter
Wim Ketting
Aad van Duijn
Yvonne van den Anker
Dirk van Delft